

---

1.



*Fabrika* **SVITAVY**



**DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY**

**SOBOTA 8. 6. 2024**

---

## ÚVODNÍK...



Omlouvám se!

Opravdu a z celého srdce...

... ale i letos působí v redakci DDS lidé...

... lidé z masa a kostí. A nikoli, jak bylo v loňském roce avizováno, umělá inteligence (AI).

Kde se to zvrtilo?! Proč tomu tak je?! Kdo a kdy to „zvrtil“?!

\*

Jestli jsme se náhodou a nevědomky neocitli v paralelní realitě - v matrixu?! Každopádně můžeme mít klid, protože to stejně nezjistíme, nejsme-li Neo. A právě paralelnost přehlídky je pro redakci v letošním roce zásadní motiv. Já osobně jsem na DS ve Svitavách posedmé a uvědomil jsem si, že vlastně nevím, co probíhá organizačně paralelně s recitací a divadlem - kam se chodí spát, kde se jí, kdo se o nás stará, co lze zažít o volném čase atd. Těmto aktivitám nebyla dosud věnována dostatečná pozornost, byť by si je zasloužily. A proto jsme tu my, abychom vám (i sobě) otevřeli oči (i rozšířenou pozornost).

Když jsme v redakci během příprav přemýšleli, jak to letos uchopit, došli jsme ještě k našim smyslům. Je jich šest, shodně jako čísel Deníku Dětské scény. A rádi bychom si s vámi užili i experiment, na jehož konci vám i nám může vzniknout intertextuální či hypertextová povídka, příběh či scénář. Nebojte se pustit do toho s námi, forma bude mít pět zadání - jedno na každý den přehlídky - a v posledním čísle bychom rádi zveřejnili výsledný tvar.

\*

Pracujme tedy s naší lidskou podstatou, možnostmi a limity. A jako první si vezmeme na pomoc SLUCH. Zkusme se zaposlouchat do prostředí svitavských zákoutí, nahrajte či maximujte zvukový záznam, který by mohl odstartovat (exponovat) začátek příběhu, jež se bude vrstvit prostřednictvím využití dalších smyslů. Tento impuls pak budete moci rozvíjet spolu s námi v dalších číslech, anebo inspirovat další účastníky k navázání na vás. Zadání a kontakt na redakci naleznete uvnitř DDS.

Zkusme mít všichni otevřené všechny smysly i počítky a nacházet paralelní (neviditelné) stránky přehlídky a svitavského prostoru. A hlavně, nenechávejme si je pro sebe, nýbrž sdílejme je mezi sebou, ať se nakonec dostanou i skrze redakci mezi nás všechny...

... ať ta umělá inteligence (AI) ví, že člověk je hravý, tvořivý, inspirativní a inspirující, experimentující a myšící se. A i z toho důvodu ví, kdy je čas na omluvu.

Josef Pekárek

## ROZHOVOR S...

# ... DANIELEM ZEZULOU, ZVUKAŘEM



Tady ve Fabrice dělám i osvětlovače, jevištního technika, ale jinak jsem zvukař.

### Co člověk musí umět, aby byl zvukařem?

Jednak musí být technicky zdatný, aby mohl rychle reagovat na požadavky různých souborů a kapel, jednak by měl mít cit pro zvuk, dobré ucho, ale to je dost subjektivní věc. Jsou zvukaři, jejichž zvucení se někomu líbí a druhému ne. Dost často je to míra hlasitosti. Ta má i své kontrolované zdravotní normy, ale to u nás ve Fabrice nehrozí, že bychom překročili.

### Jaká je hlasitost v sále ve Fabrice?

Asi 80-90 decibelů.

### Co jako zvukař nerad slyšíš?

Když někde něco bzučí nebo nehraje a já nevím, co to je. :-). U divadla, když se náhodou celé zvučí, tak je to přes sběrový mikrofon, který pokryje celé jeviště a nejhorší je, když chtějí ten sběrový mikrofon poslat do odposlechů, aby se slyšeli. To je totiž úplná blbost. Teď jsme tu nedávno měli divadlo, které to nejen chtělo do odposlechů, ale ještě do toho chtělo halový efekt. A to je úplná zvukařská zkáza, to je potom jenom koule, ne zvuk: je to nekonkrétní, není tomu rozumět a může to začít houkat.

### V čem je rozdíl, když se zvučí muzika?

U divadla chceš jako zvukař jen posílit, co se děje na jevišti, netvaruju to, kdežto u kapely do jisté míry tvoříš tu hudbu, protože musíš ty nástroje mezi sebou promíchat, vyladit, aby spolu hezky šly zvukově a aby bylo zpěváka slyšet. Na divadle, když vypnu mix, tak se nic neděje, jen je to slabší, ale u muziky, když vypnu mix, tak kapela nehraje. Jediný, co zůstane, jsou bicí a někdy kytara. U kapely je zvukař její součástí.

### Jakou roli v tom hraje prostor, kde se hraje?

Velkou, už v tom rozhodování, jestli se bude zvučit nebo ne. Když je divadlo jako prostor akusticky dobře udělaný, tak to herec „urve“. My ve Fabrice divadla vůbec nezvučíme. Ten prostor by neměl mít moc velký dozvuk a divák by měl slyšet všude stejně. Proto se blbě hraje v kostelích - je tam ozvěna a někde třeba i místa, kde je jasně slyšet šepot.

### Je nějaký zvuk nebo hudba, který máš rád a provází tě od dětství?

Miluju piano, na který hraju odmala. A pak mám rád sbory a vokální kapely. Žánrově mám blízko k akustickým žánrům, folku, jazzu, kde to je o tom, umět dobře hrát a mít co říct.

### Co tě vůbec přivedlo k téhle práci?

Já jsem muzikant a odmalička mě s bráchou, který je taky muzikant, bavilo se nahrávat. Měli jsme počítač, mikrofon a nahrávali jsme spolu. Na chvíli jsem tu vášeň přerušil a studoval jsem angličtinu a filmovou vědu, ale pak jsem zjistil, že to není správná cesta, a vrátil jsem se ke zvuku. Nastoupil jsem do Fabriky jako nadšenec a až tady se ze mě stal profesionál.

Ptala se Klára Fidlerová

## NAHLÉDLI JSME DO...

## ... DÍLNY PRO RECITÁTORY 2. KATEGORIE



Půl hodinu před otevřením volebních místností ve Střední zdravotnické škole prošlo spolu s lektorkami Hanou Kočovou a Zuzanou Tekely 22 recitátorů z 2. věkové kategorie na první část společné dílny. Ta byla zaměřena především na vzájemné seznámení nejmladších zúčastněných recitátorů.

Hned na začátku zazněla všechna jména dětí, k nimž se brzy připojila i přídavná jména začínající na stejné písmeno jako křestní jména - extravagantní Eliška, hravá Hana... Po počátečních rozpacích se ozval smích i podpora. Zároveň se rozezněly struny přátelství z loňské přehlídky, kdy se někteří účastníci potkali již na této dílně pro recitátory.

Pozornost dílny byla zaměřena na rytmické a zvukové vjemy a repetici. Jako příklad uvádím hry a cvičení: zip zap bum, rytmické vytleskávání a pleskání pro aktivaci těla, zapojení hlasu (často i intonace a zpěvu) nebo soustředěná chůze po prostoru dle rychlosti a pokynů - tlesk, leh, skok. Po hodinové ledolamce se všichni přesunuli do kina na vystoupení recitátorů 3. věkové kategorie.

Josef Pekárek

## ... DÍLNY PRO RECITÁTORY 3. KATEGORIE

Recitátoři se sešli v kině Vesmír se svými lektory Denisou Kafkovou a Petrem Slámu a za chvíli už se z kolečka ozývala jména účastníků. Po rychlém seznámení si recitátoři měli najít nějaký předmět, ty poté podle velikosti seřadit na jevišti. Jedním z nejzajímavějších objektů bylo třeba víko od odpadkového koše, dále berle nebo plyšák Chuchel. Věci určily pořadí jejich (někdy dočasných) majitelů v přednesové části. A zatímco se toto pořadí zapisovalo, zkoušeli si účastníci dílny za instrukcí lektora Petra obsáhnout zvukem svého hlasu celý sál. U přednesu je důležitá nejen hlasitost, ale také výslovnost, na níž recitátoři zapracovali pomocí jazykolamů a jiných obličejových a hlasových cvičení. Na závěr si všichni ve dvou menších kroužcích zahráli hru jménem „heja“, jejíž směr určují gesta s doplňujícím výkřikem, zvoláním nebo prohlášením příslušného pojmu. Například na slova „penguin party“ se všichni začnou kolébat jako tučňáci, zatímco si vyměňují místa v kruhu a vydávají přitom všemožné skřeky, někdy vcelku podobné tučňáčímu volání. V tomto případě byla „penguin party“ velmi oblíbeným komponentem hry. Po ukončení hry se všichni recitátoři rozprehli ještě se připravit na svoje nadcházející vystoupení.

Rózi Fidlerová

## ... DÍLNY PRO RECITÁTORY 4. KATEGORIE

Po dílně pro recitátory 4. kategorie už si nikdo ve Svitavách nemohl nevšimnout, že do města vtrhla Dětská scéna. Lektori Kuba a Pavel totiž odmítli trčet v blízkosti volebních místností a od zdravotnické školy doprovodili své svěřence zpátky před kino Vesmír. „Vítejte ve Sluneční soustavě!“ přivítali svou partu recitátorů na dlážděném kruhu v zatáčce před kinem. „Na kolik slabik se dá rozdělit vaše jméno? Výborně. Tak každou slabiku spojte s jedním pohybem a pojdme se představit. Za chvíli budeme vědět, jak se všichni jmenujeme, a ještě z toho budeme mít takový skupinový taneček,“ slibují věční srandisté a komentátoři. Po počátečních rozpacích se ukazuje, že sdílený naučený pohyb se opravdu stává zdrojem bezpečí i odzbrojující legrace.

Pokračuje se imaginární mapou republiky, do níž se všichni mají umístit, aniž by vyslovili jméno obce, nebo dokonce jakoukoli geografickou informaci. Pak se podle indicií hádá, odkud kdo tedy přijel. Výsledkem je, že recitátoři 4. kategorie přesně vědí, kde je bazén s delfínem, kde se čepuje kyselka, kde rum a kde se narodil František Halas.



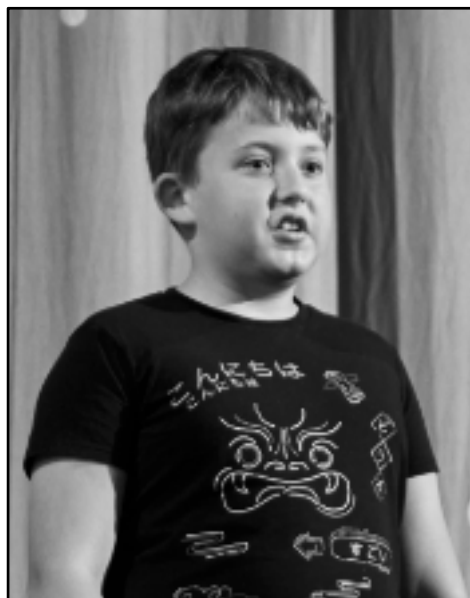
Na závěr asi šestičlenné skupiny hledají, co mají společného, a ztvárňují to rozžitým živým obrazem. Ve 4. kategorii se potkali milovníci pití vody, malířky a vyznavači pořádné energické muziky.

Klára F.

## VČERA JSME VIDĚLI...



Beáta Brandová



Jakub Brandýský



Aneta Frühaufová

## VČERA JSME VIDĚLI...



Igor Grmolenský



Žofie Hánová



Jan Hošek

## NA SLOVÍČKO S...

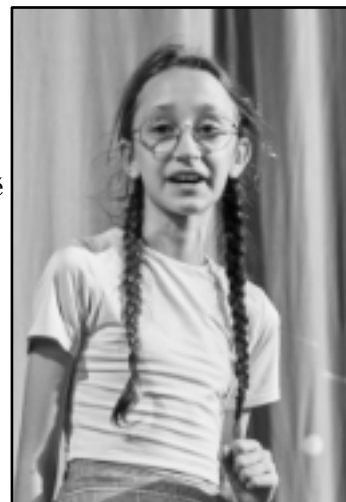
### ... RECITÁTORŮ 3. KATEGORIE

1. Jak dlouho recituješ a byl/a jsi už někdy na Dětské scéně?
2. Jak ses dostal/a ke svému textu a proč sis ho vybral/a?
3. Co je podle tebe na recitaci nejtěžší?
4. Vyber pět klíčových slov, která charakterizují tvůj text.
5. Co bys dělal/a kdybys nerecitoval/a?

#### BARBORA VESELÁ

(Bajka o kachně a karnevalu)

1. Já recituju už od 1. třídy a na Dětské scéně už jsem byla hodněkrát. Tady na celostátní už jsem potřetí.
2. Máme doma knížku plnou takových pohádek a mně se strašně líbí tato pohádka, tak jsem si ji chtěla zarecituovat.
3. Já si myslím, že někdy je nejtěžší ten kontakt s lidmi.
4. Myslím si, že by to byla asi hloupost, protože ta kachna je docela hloupá. Potom bych tam dala asi... povýšenost a netrpělivost, protože oni jsou tam někdy i trošku netrpělivá ta zvířata.
5. Kdybych nerecitovala, asi bych se věnovala kreslení nebo něčemu takovému umělecky založenému.



#### JOSEFÍNA KRYCNEROVÁ

(Balada o zlomeném nosu)

1. Na Dětské scéně jsem ještě nikdy nebyla, ale recituju už asi čtvrtým rokem.
2. Recitovala jsem Baladu o zlomeném nosu a je to knížka, kterou mi moje sestra četla, když jsem byla malá. Našla jsem si k ní vztah a říkala jsem si, proč to nezkusit.
3. Pro mě je nejtěžší ovládnout se a prostě tam přijít. Já si vždy třeba v půlce toho textu, když to recituju, uvědomím, že mě to vlastně hrozně baví, ať si to užiju a prostě si řeknu, že to není soutěž. A je to jako hezký, hezká zkušenost.
4. Asi zpěv, box, láska, štěstí a... hmmm... páté slovo. To je fakt těžký. Asi záliba.
5. Chodím do Dismanova rozhlasového dětského souboru. Tady jsem však za školu. Mimo jiné hraju v Národním divadle. A taky tancuji.



#### MATYÁŠ NOVOTNÝ

(Tetovač)

1. Recituju asi třetím rokem a už dvakrát jsem byl na Dětské scéně.
2. My vždycky máme u nás v kroužku spoustu knížek jako textů a vybíráme různé a ten, co se nám líbí, si vybereme.
3. Nejtěžším určitě bude kontakt s diváky. Důležité udržovat kontakt, a to málo lidí umí.
4. Hmmm, to je těžká otázka. No...? Já nevím! Dobře, no tak asi to bude... já. Přemýšlím jenom nad sebou. To je tak asi charakteristika mého textu. Ještě nějaké ďábelství nebo něco takového.
5. Asi buď nějakému kreslení a nebo hudebním nástrojům.





## VIKTOR MAJKUS

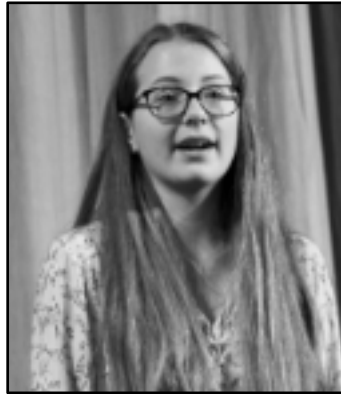
(*Nejdražší ve střední Evropě*)

1. Tohle je můj první přednes, takže jsem toto ještě nikdy předtím nedělal. Jsem tady poprvé s přednesem.
2. No prostě se mi líbil. Paní učitelka nám vždycky dá nějaké texty na výběr a tenhle mě zaujal nejvíc.
3. Asi ta nervozita vždycky před vystoupením. Jsem hodně nervózní.
4. Ty krásno, to nevím. Tak asi kapři, Evropa, lednice. Mně nic nenapadá, pardon. Stačí tři? Mě fakt nic nenapadá.
5. Asi hokeji.

## KAROLÍNA PÖSELTOVÁ

(*O padajících hvězdách*)

1. Recituju asi pět let a tady jsem byla třikrát, ale letos poprvé s přednesem.
2. Paní učitelka nám většinou dává na výběr a mně se tady ten líbil obsahově i ten nadpis už.
3. Asi se vyrovnat s tou nervozitou. Pauzy mi prostě nejdu.
4. Hvězdy, příjmení, moudro. A láska.
5. Asi volejbalu.



## VČERA JSME VIDĚLI...



Bruno Hradílek



Filip Chlupáček



Růžena Janochová

## ZEPTALI JSME SE...

### ... NA DIVÁCKÉ DOJMY O RECITÁTORECH 3. KATEGORIE

#### DO JAKÉ Z RECITACÍ SE TI PODAŘILO NEJLÉPE ZAPOSLUCHAT A PROČ?

##### Dominika (11 let)

Podle mě všechno bylo strašně dobrý, ale ta holčička (pozn. red.: Adéla Navrátilová), jak recitovala o vose, to bylo asi nejvíc dobrý. Dalo se do toho nejvíc vcítit, protože nás vtáhla do děje.

##### Magdaléna a Zuzana (14 let)

Mně se rozhodně nejvíc líbil text Malý Alenáš. Když ta holčička (pozn. red.: Žofie Hánová) přišla, tak vypadala malá, nejistá, ale recitovala to nádherně. / Mně se to taky moc líbilo. A byl to dost dlouhý text, to já bych si určitě nikdy nezapamatovala.

##### Alice a Charlota (10 let)

Rozhodně to o tý kachně (Bajka o kachně a karnevalu). Mně přišlo, že tam (pozn. red. Barbora Veselá) hodně měnila hlasy, mluvila i dost nahlas, a navíc to bylo vtipný.

##### Helena (48 let)

Musím uznat, že pár těch vystoupení se mi líbilo z toho důvodu, že děti dokázaly obsáhnout ten prostor. Byla jsem sama překvapená, že na to, jak je to velká prostora, slyšela jsem je až vzadu. Jinak záleží spíše na osobních preferencích, co se týče obsahu, a tam mně se líbilo Jak nás vzali do divadla (Bruno Hradílek), Velkej frajer Nate je prostě třída (Radim Švec) a také Bajka o kachně a karnevalu (Barbora Veselá)... to bylo úžasné odreagování.

##### Majda (14 let)

Třeba to o té holčičce, jak měla pořad rýmu a nudli. Já mám zrovna taky rýmu, tak mi to přišlo vážně k pousmání.

##### Ivana (15 let)

Ty lidi jsou vážně úžasný, já bych u mnohých řekla, že jsou klidně ze 4. kategorie, působí vespěle. Mně se nejvíc líbil ten první text (Jak nás vzali do divadla).

## ZASLECHLI JSME...

„Nemůžu ji zadupat do země?“

„Nemůžeš.“

*Reakce recitátorky během cvičení s imaginární blechou a odpověď lektorky.*

„To je velbloud.“

„Ne, to není velbloud.“

„Já už vím, co to je! To je můj brácha po ránu.“

*Rozhovor skupinky dětí nad obrázky na obálce brožury.*

## VČERA JSME VIDĚLI...



Kristián Kopeček



Adéla Krejčí



Ondřej Kříž

## PŘEDSTAVUJEME VÁM...

# ... LEKTORSKÝ SBOR DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ

Všem lektorům a lektorkám jsme položili stejné čtyři otázky:

1. Jaká je vaše první (divácká/herecká) zkušenost s divadlem? A co se od té doby proměnilo?
2. Co vás nejvíce láká na přednesu/divadle?
3. Čemu byste se věnovali, kdyby neexistovalo divadlo a umění vůbec? A proč?
4. Jaké představení či knihu byste doporučil/a účastníkům Dětské scény?
5. Co byste popřál/a účastníkům Dětské scény?



### EMA ZÁMEČNÍKOVÁ

1. Jako malá jsem milovala všechna představení v divadle Drak, jako větší pak Oidipus v DVÚ Hradci Králové, v hlavní roli Jiří Štěpnička, z lóže ho sledovala Jiřina Štěpničková. Oidipus byl velmi mužný, jen hadérek kolem beder... Změnilo se vše, bylo to před 55 lety...

2. Osobní zainteresovanost...
3. Zahradní architektuře... Tvořit spolu s přírodou parky, zahrady, ó, jak smysluplné!
4. ... další knížku Shela Silvestreina *Když si šlápněš na tkaničku*.
5. Malou trému, pohodové vystoupení a radost z něho!

### MAGDALENA GRACEROVÁ CHRZOVÁ

1. Pocházím z divadelní rodiny. V divadle jsem se v podstatě narodila a vyrůstala, divadlo tedy bylo vždy mou součástí. Cítím to tak i dnes, ale už si sama pečlivě vybírám, kterým divadlem se nechám zasáhnout, kterému věnuji svůj čas a pozornost. O to víc si to ale potom můžu užít.

2. Na přednesu mě nejvíce baví autentická výpověď přednášejícího. Ta chvíle, kdy se na jednom místě a v jeden čas pomyslně potká autor, interpret a posluchač. A mají společný zážitek.

3. To si vůbec neumím představit... Myslím si, že nás umění formuje a dává nám prostor k vyjádření a zároveň k naslouchání. Asi bych se stala zahradnicí a snažila bych se být kreativní alespoň někde v přírodě

4. V posledním roce jsem strávila hodně času s knížkou *Rok ušatého Majka* od Milady Rezkové a Lukáše Urbánka, na jejímž vydání se podílely děti z Dismanova rozhlasového dětského souboru. Je to knížka, která vás provede světem zvuku, rámusu, hluku, randálu, hřmotu, brajglu, bugru, rambajzu, halasu, rachotu a rozruchu.

5. Pojdme si to tu pořádně užít!



## JOSEF KAČMARČÍK

1. Jelikož moji rodiče jsou herci, byl jsem v divadle od mala a pořád, takže na konkrétní první zážitek si nevzpomenu - ale miloval jsem třeba Čertoviny v ostravské Aréně. No, a hrál jsem pravděpodobně už jako zárodek - a tím jsem také skončil :)

2. Nejvíc mě vždycky lákala možnost vyjádřit se k nějakému tématu, které člověka zajímá nebo trápí, společně se mu věnovat, zamyslet se nad ním, prožít si ho, debatovat - a to samozřejmě nejen v rámci tvůrčího týmu, ale i s diváky.

3. Zahradničil a staral bych se o pejsky. :) Ale dřív jsem se chtěl věnovat i žurnalistice, mít vlastní penzion, studovat historii... jinými slovy - nevím.

4. Teď jsem měl možnost připravovat pro rozhlas *Pohoršovnu* Daniely Fischerové a byl jsem úplně nadšený. Sice už je to starší knížka a možná ji všichni znáte, ale kdo ne, ať si ji přečte - určitě se pobaví!

5. Hlavně si svoje účinkování užijte s přiměřeným množstvím nervů - protože trocha k tomu podle mě patří. Budete mít určitě skvělé a pozorné publikum. Užijte si setkávání a společné chvíle. A hlavně - zlomte vaz!

## JIŘINA LHOTSKÁ

1. Asi v pěti letech jsem byla s tatínkem v malém divadélku na pohádce o Sněhurce. Sněhurka, když kousla do otráveného jablka, zemřela a trpaslíci ji uložili do skleněné rakve. Já jsem strašně plakala a tatínek mě musel vyvést. A co se od té doby změnilo? Tak Sněhurku už jsem v divadle nikdy neviděla, ale do divadla chodím pořád.

2. Na přednesu/divadle mě nejvíc láká přednes a divadlo.
3. Neumím si to představit.
4. Knížku nebo film *Červený balónek*.
5. Krásně si to tady užijte.

## VÍT MALOTA

1. První kroky do divadelního prostředí jsem měl možnost dělat díky dramaťáku a Jiřince Lhotské, která mě tehdy coby pedagožka vedla za ruku. Objeli jsme všemožné přehlídky, přemýšleli o divadle, povídali si, řešili ho hore dolem. A co se změnilo? Jiřinka je pořád stejná. Akorát teď sedíme v lektorském sboru společně.

2. Vypovídat. Přímou a bez okolků mít možnost říct něco o světě, o sobě, o druhých. Setkat se s diváky, dávat a dostávat. To je velká a cenná síla divadla i recitace.

3. Kdyby divadlo neexistovalo, museli bychom si ho vymyslet. Bez umění být nelze.

4. Jedno konkrétní představení či knihu nedoporučím. Důležitější mi přijde čist čist čist. Chodit do divadla, do galerie, muzea, kina. Buďte jako houby! Vnímejte všechno kolem sebe, však ono se to vrátí!

5. Jste na celostátní přehlídce, to je vždycky svátek. Tak si jej užijte plnými doušky. Setkávejte se, sledujte ostatní, bavte se o viděném. Buďte na co vzpomínat.

## VLASTA GREGOROVÁ

1. Má první herecká zkušenost je z druhé třídy, kdy jsme pod vedením paní učitelky hrály (my holky) sněhové vločky a poletovaly po jevišti. A říkaly jsme k tomu i nějaké veršičky, jako že pokryjeme celou zem, která nám poděkuje, protože přikryjeme její rostliny, které nezmrznou. Tuším, že kluci byli havrani, ale co říkali si již nepamatuji. Je to již víc, než šedesát let. Ale kupodivu si velmi dobře pamatuji, jak jsme u jedné spolužačky našívaly, před tímto vystoupením, na gázovinové sukně vánoční řetězy, abychom se blyštily.

2. Dojetí ze sounáležitosti s tím, kdo mne svým přednesem přesvědčil, že chápe, cítí a ctí slova básníka stejně jako já. A na divadle? Schopnost interpretovat myšlenky tvůrce hry slovem, pohybem tak, že chcí nad nimi přemýšlet, bavit se jimi a zároveň pošimrá moje fantazijní představy.

3. Neumím odpovědět. Podobně bych si nevěděla rady s otázkou, kdyby se mne někdo zeptal, co bych pila, kdyby nebyla voda.

4. Náhodně se mi dostalo minulý týden do ruky *Adventní čtení VII*, vydala Cesta domů, Praha 2023, moc milé čtení (verše i povídky) od skvělých autorů s půvabnými ilustracemi Kateřiny Coufalové. A i když je do Vánoc daleko, určitě se v listopadu poohlédnu po VII.

5. Příjemné počasí, setkání se starými i novými přáteli a podnětnými uměleckými zážitky.



## VČERA JSME VIDĚLI...



Marie Kučerová



Markéta Kunášková



Veronika Malínková

## VČERA JSME VIDĚLI...



Filip Máslo



Adéla Navrátilová



Lukáš Palán

## ZAPSALI JSME...

# ... NA BESEDĚ LĚKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTOŘY 3. KATEGORIE

V inspirativních prostorách svitavské knihovny probíhalo první kolo besedy lektorského sboru s recitátory. Emě Zámečnickové v kruhu naslouchali s plným zájmem ti, kteří měli svůj výstup již za sebou. K Matyáši Novotnému (text Daniely Fischerové: *Tetovač*) dozněly tyto lektorské postřehy: Bylo to sdělné a osobité. Podařilo se mu v textu nalézt správnou míru filozofična. Byla jasná konkrétní představa. Dobrá výstavba textu, zejména z pohledu vypravěče. Podařila se charakterizace postavy čerta. Stálo by práci a zamyšlení, jak pomoci posluchači s tím, co nesmí přeslechnout. U recitátorky Barbory Veselé (text Stanislavy Reschové: *Bajka o kachně a karnevalu*) bylo vyzdvíženo napětí s očekáváním, co se stane dál. Byl oceněn smysl pro (morbidní) humor i citění situace, ale možnosti jsou ještě v dotážení tématu, celkového sdělení skrze jasnou představu a vztah recitátorky. V tomto by se chtělo zaměřit na expozici vyprávění.

Josef Kačmarčík a Magdalena Gracerová Chrzová vyzdvihli na přednesu Igora Grmolenského (text Martiny Drijverové: *To kvůli mně*) to, že dokázal zprostředkovat velmi autentický prožitek vlastních emocí a zároveň emoce vzbudit v nás divácích, a to navzdory tématu, které svádí k tlačení na emoce a rozehrávání velkých dramát. Igor to ale ustál civilně a přesvědčivě. Vynikajícím příkladem byla i práce s expozicí, kde zbytečně nezdůrazňoval nic, co nebude později v textu hrát roli. Pro další práci by mu lektori doporučili v ojedinělých místech změnit tempo a frázování a v závěru položit větší důraz na tematicky klíčovou otázku: „Je to tak normální?“

K přednesu Anety Frühaufové (text Radůzy: *Sarafánek*) se během besedy vyjádřila Ema Zámečnicková. Recitátorka je podle ní dobrá vypravěčka, která ji hodně zaujala, a i přesto, že byla unavená, se jí u přednesu recitátorčina textu podařilo „nevypnout“. Vytkla ale to, že u textu nebylo jasné, z jakého úhlu pohledu je vyprávěn. Působilo to, jako by se střídal pohled dospělé Radůzy s jejím mladším já. Propříště doporučila uvědomit si, kdo příběh vypráví. Jestli vyprávím svoji zkušenost skrz text někoho jiného nebo jestli mluvím za někoho jiného. Recitátorce prý taky chvíli trvalo, než se jí uvolnil hlas. Na závěr pochválila konec textu, kterému nechyběla energie, na rozdíl od velké části ostatních recitátorů. Vít Malota a Jiřina Lhotská kvitovali, jak dobře má recitátorka pojmenované téma i důvod, proč text přednáší, doporučili jí proto hlavně několik technických vylepšení, aby se její sdělení lépe dostávalo k divákům; Jiřina Lhotská by se nebála vyškrtnout zmínku o VŘSR, na které se můžou zbytečně zaseknout v porozumění mladí diváci. Vít Malota upozornil na to, že Radůzin text je plný krátkých úderných vět a je třeba se nenechat touto energičností unést i u ojedinělých delších souvětí, která nabízejí možnost kontrastujícího plynulého vyprávění. Do údernosti je třeba šlápnout tam, kde je to nejdůležitější (u uzmutého sarafánku). Aby to ale vyšlo, musí se tomu technicky přizpůsobit předchozí text.

Zapsali Josef Pekárek a Klára Fidlerová





## NA SLOVIČKO S...

## ... RADKEM MALÝM, LEKTOREM SEMINÁŘE R



**1. Jaká je vaše první (divácká) zkušenost s divadlem? A co se od té doby proměnilo?**

My jsme asi chodili se školou, ale já si to pamatuji jako dobrý důvod, proč v té škole nebýt. Nepamatuji si, že by to na mě nějak přeskočilo, ale tím důvodem je nejspíš to, že jsme tam právě chodili se školou. S rodiči jsem asi v divadle nebyl a z toho důvodu mám to dětské divadlo spojené ne s úplně nejpriznivějšími konotacemi.

**2. Co vás nejvíce láká na přednesu/divadle?**

Všechno. Divadlo je fascinující a moc rád pro divadlo pracuju a píšu písničky. S Lampionem jsem pracoval na několika inscenacích a dokonce jsem pro Divadlo loutek Karlovy Vary napsal na objednávku svůj první scénář. Ne podle mého námětu, jmenuje se to Kouzelná aktovka, ale bylo to strašně zajímavé pracovat jako autor na nepůvodním námětu.

**3. Čemu byste se věnoval, kdyby neexistovalo divadlo a umění vůbec? A proč?**

Jako v práci? Já bych nemohl pracovat! Mě živí to, že vyučuju literaturu a píšu literaturu. To si nedokážu představit.

**4. Jaké představení či knihu byste doporučil účastníkům Dětské scény?**

Doporučuji *Sněhovou královnu* v Divadle Lampion. Já jsem tam psal písničky, ale režiruje to Jakub Šmíd, který se snaží dětské divadlo hodně posouvat i vizuálně do takové náročné polohy, tak by mě zajímalo, co by na to současný dětský divák řekl.

**5. Co byste popřál účastníkům Dětské scény?**

Abyste jim tady líbilo, měli krásné zážitky a aby to splnilo jejich očekávání. A aby bylo takové počasí, jaké si přejí.

**6. Co rád posloucháte?**

Ptačí zpěv.

**7. Co jste dnes zajímavého zaslechl?**

Ptačí zpěv.

*Ptala se Veronika Bíbová*

## VČERA JSME VIDĚLI...



Radim Švec



Barbora Volková



## NAHLÉDLI JSME DO...

## ... DO SEMINÁŘE R / LITERATURA PRO DĚTI Z RŮZNÝCH ÚHLŮ

Dnes jsem byla nahlédnout do divadla Trám, kde proběhl seminář R neboli Literatura pro děti z různých úhlů s Radkem Malým. Skupina seminaristů se posadila do kruhu a sdílela si společně zážitky týkající se formativních knih každého z nich - tedy knih, které je nějakým způsobem ovlivnily a formovaly v jejich čtenářské praxi. Dále se účastníci společně s lektorem snažili hledat důvod, proč pro ně byla kniha atraktivní a v čem spatřovali její kvality. Mimo vlastní zážitky seminaristů sdílel Radek Malý i zkušenosti z výroby literatury pro děti, která není marketingově atraktivní, a proto nakladatelství, která se tomuto věnují, mají obrovskou zásluhu a měla by dostávat mnohem větší státní podporu. Nejvíce ekonomicky náročným způsobem je potom leporelo. To se vyrábí málo, prodává draze a ani tak si prodejem nevydělá samo na sebe, tudíž se neobejde bez větší finanční podpory.

**Zeptali jsme se seminaristů, co dnes slyšeli zajímavého?**

**Dorka:** Pro mě bylo zajímavé to uvědomění, jak se rychle proměňuje to, co je oblíbené. Některé knihy vydrží a zůstanou populární skrz generace a nějaké jsou jenom pro tu generaci, ve které vyšly. Uvědomila jsem si, že některé knihy mají dlouhou životnost a ta jejich kvalita se propíše do delší životnosti. A taky to, že nejde mnohdy ani tak o superkvalitní příběhy, ale zážitek máme z celku. Z knihy, ale i z toho kolem - čtu to s někým, koho mám ráda, mám nemoc a ztotožním se s postavou, která ji má taky nebo si tu knihu sama vyberu nebo mám zákaz ji číst... Nejde o to, co se čte, ale že se čte. Že se knihy dětem dávají a je s nimi legrace.

**Kačka:** Pro mě je dost zajímavý ten pohled z nakladatelského úhlu pohledu, že je opravdu těžké vydávat literaturu pro děti. My si vlastně neuvědomujeme to pozadí, když čteme literaturu a přemýšlíme nad zpracováním s dětmi.

**Martina:** Příjde mi zajímavé, že máme možnost vidět literaturu pro děti z opravdu různých úhlů - pedagoga, rodiče, samotného čtenáře. To složení, které seminář má, nabízí právě tuhle šíři pohledů a nikdy mě nenapadlo se nad tím takhle zamyslet. Zapsala jsem si vlastně i tipy na některé knížky, o kterých vím, ale třeba byly z jiné generace, než jsem já. Říkala jsem si, že na ně mám náhled z doslechu, ale teď jsem se setkala s lidmi, pro které byly určitým způsobem důležité. Otevřelo mi to nový, komplexnější pohled na literaturu pro děti.

*Ptala se Veronika Bíbová*

## Smysl čísla...

### ... SLUCH

Pokud jste do Svitav přijeli se sluchátky na uších, nejspíš už jste je sundali. Pokud jste přijeli s naslouchátky, nejspíš jste je naopak do uší nandali. A ať patříte ke kterékoli skupině, nejspíš jste to udělali ze stejného důvodu... **TO ABYCH TĚ LÉPE SLYŠELA!**

Nechceme přijít ani o hlásku, i když jich tréma a velký prostor občas pár pohltí. Tváří v tvář recitátorům ve velkém sále si najednou uvědomujeme, že stát na jejich místě, nebylo by pro nás samozřejmé dosáhnout hlasem spolehlivě až na jeho konec a neskřípnout si přitom hlasivky. Běžně mluvíme tak, že na vzdálenost jednoho metru má náš hlas sílu asi 40 decibelů. Při jevištní mluvě musíme tuhle sílu zdvojnásobit (!), přičemž světová soutěž v řevu hlásí rekordy přes 100 dB. Jen s řvaním z plných plic bychom si ale na jevišti nevystačili. Vytratilo by se to, pro co si nakonec chodíme na divadelní a recitační představení jako diváci - zážitek.

Přes sluch k nám totiž nejsnáž pronikají emoce. Taky vás nějaké melodie, nebo dokonce jen tóny rozechvívají? Není divu, fyzikálně vzato, tón je zvuk, který vzniká chvěním. Někdy na nás působí jeho hloubka, někdy barva. Všimli si toho už staří Řekové. Tak naschvál, jestli to máte stejně jako Aristotelés; slyšíte hluboké tóny jako objemnější nebo ušlechtilější a vysoké jako něžnější? A jakou výšku tónu byste si spojili se statečností?

Znáte hlas, který byste mohli poslouchat do aleluja, prostě proto, že je vám tááák příjemný? Slyšeli jste už nějaký takový letos na Dětské scéně? A co hudba - napadlo vás někdy, proč některé melodie působí teskně, jiné bojovně a další srší nadšením? Vždyť je to „jen“ sled vibrací, kterým jedinečnou barvu dodává to, kudy ono chvění prochází, co mu umožňuje rezonovat a znít. A přesto všichni máme tu zkušenost, že melodie nebo pouhý zvuk nemusí mít slova, nebo jim nemusíme rozumět, ale naše tělo reaguje okamžitě pocitem. Svě o tom ví zejména ti, kteří někdy inscenovali horor. :-)

Tak co se stát o letošní Dětské scéně lovci zvuků a pocitů?

*Klára F.*



## Vytvořte scénář...

### ... (SLUCHOVÁ) EXPOZICE

**Zadání:** Během pobytu (nejlépe v sobotu) ve Svitavách zaznamenejte či namixujte zvukovou stopu, která bude sloužit jako podkres pro vznikající příběh či hypertextový scénář. Nahrávka nemusí obsahovat slova, zato by měla být velmi inspirující pro zapojení dalších smyslů.

Když se vše podaří, v posledním šestém čísle DDS rádi zveřejníme celistvý (intersmyslový) příběh včetně odkazů. Svě nahrávky a jednotlivé části pošlete na email redakce [detskascena2023@gmail.cz](mailto:detskascena2023@gmail.cz), a to nejlépe vždy v den zadání.

Na sluchovou expozici navážeme hmatovou kolizí, čichovou krizí, chuťovou peripetií a zrakovou katastrofou. Jsme zvědaví, k čemu nám naše intuice dopomůže. Průběžně budeme sdílet na instagramu.

## ZAHLÉDLI JSME...



Jakub Hulák zahajuje 52. Dětskou scénou.



Letošní programová nabídka je pestrá...



... každý si přijde na své.

**DNES HRAJÍ...****... A vida!, Tři boty, ZŠ a MŠ Třebotov****Jak vznikl název vašeho souboru?**

Náš soubor se jmenuje Tři boty. V jedné staré kronice byla naše vesnice uvedena pod jménem Tříbotov. To proto, že v okolí byly prý kdysi v pradávnu nalezeny tři boty! V dalších zápisech sice stálo, že je to prý málo pravděpodobné, prý nějaký Třebata snad dal naší vesnici jméno. Ale tři boty! To je nález! A vida! To se jen tak nestává!

**Proč jste se pustili do inscenování zvolené předlohy?**

Kniha *Strom pohádek z celého světa* patří už do našeho dětství. Ale pohádky v ní baví děti pořád! Jsou vtipné a některé ani neskončí dobře. Nebo jo? A vida! Je to jako v životě. Jeden se diví!

**Popište nejzajímavější okamžik vaší inscenace.**

Je to rozhodně konec. Každé z pohádek. Trochu překvapení, trochu pobavení. A vida! To se na konci hodí říct vždycky.

**Kdy nastal největší zádrhel při zkoušení?**

Určitě při třetí pohádce O koze se stříbrným zvonkem. Všechny naše nápady na to, jak ji hrát, nefungovaly. Byla moc dobrá, dětem se líbila nejvíc a nějak to pořád nešlo. Pořadí pohádek bylo kvůli ní několikrát změněno a nic nepomáhalo. Děti ale byly pobavené, zabydly se v ní, a vida!

**Čemu by se váš soubor věnoval, kdyby neexistovalo divadlo?**

Kdyby neexistovalo divadlo, tak bychom si jej přece vymysleli! A pak by se mu náš soubor věnoval!

**Kdybyste měli neomezenou moc, co byste na svém představení změnili?**

Kdybych měla neomezenou moc, přidala bych k pohádce O malilinké sařence kostlivce, který by vylézal z hrobu, když bychom spali.

Já bych chtěla, aby to bylo hodně energické, což ale je.

Já už bych nezměnil nic. Líbí se mi to takhle.

To by bylo dobrý, kdyby tam přišla opravdová kostra, která by lítala.

Já bych udělal, že v druhé pohádce O domečku z hlíny a o domečku ze soli dědečci vyhraju.

Aby ve třetí pohádce O koze se stříbrným zvonkem nebyla koza ale kráva.

Já bych chtěl, že by tam byly blesky, když se koza hněvá.

Místo kozičky by tam byl ptakopysk a hrál bych ho já.

Já kozička bych chtěla, aby mi dali zvoneček.

Nic. Už je to nejlepší, výborný a geniální. Hlavně koza, ta je dokonalá.

Že bychom aspoň v jedné pohádce jedli!?

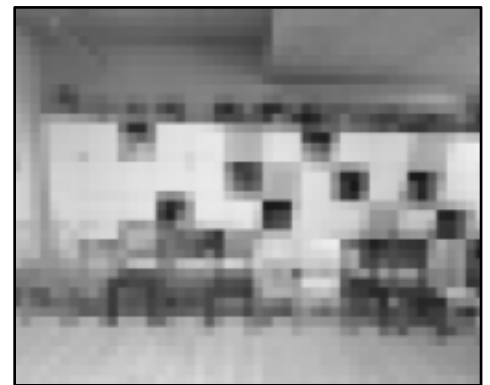
**Jak často, kolikrát a pro koho inscenaci hrajete?**

Jednou jsme naše pohádky hráli ve škole pro maminky, tatínky, babičky a dědečky. I jiní příbuzní mohli přijít. A teď bylo v Třebotově Létohraní, což je třebotovská podoba Dne dětí. Tam naše představení viděli titíž tatínci, dědečkové, maminky a babičky a další příbuzní, ale i další malí i velcí třebotovští občané. A taky jsme hráli v krajském kole v Mostě. A vida! Budeme i ve Svitavách!

**5 klíčových slov o vaší inscenaci.**

Babička, dědeček, zvoneček, a, vida!

*Ptal se Josef Pekárek*



*Fotografie zaslaly soubory na motiv: "Čemu by se soubor věnoval, kdyby nebylo divadlo?"*

**DNES HRAJÍ...****... ANGATAR, HOP-HOP, ZUŠ Ostrov****Jak vznikl název vašeho souboru?**

Náš soubor má dlouholetou tradici, název vznikl v době, kdy vedla literárně dramatický obor v Ostrově Soňa Pavelková. V písni jedné z jejich inscenací se zpívalo: „Hop hop hop, hop a hop a hop, hop tak pojdte lidi, táto, mámo hop a skok...“ Novináři pak napsali o inscenaci souboru HOP HOP, název si soubor přivlastnil, přidal jen pomlčku HOP-HOP. V tradici souboru pak pokračovala i žákyně Soni Irena Konývková.

**Proč jste se pustili do inscenování zvolené předlohy?**

Přinesli jsme spousty knih, na konci zůstaly dvě. Pro Angataru jsme se rozhodli, protože se nám líbilo téma a hlavně nás zaujala možnost hrát jinak, pohybově.

**Popište nejzajímavější okamžik vaší inscenace.**

Když se Angatar ztratil.

**Kdy nastal největší zádrhel při zkoušení?**

Konec.

**Čemu by se váš soubor věnoval, kdyby neexistovalo divadlo?**

Každý něčemu jinému. Samuel fotbalu, Viktor hokeji, Ella+Natka+Adéla atletice, Kája volejbalu, Nela tanci, Iva zpěvu, Vendy trubce, Kačka houslím. Všichni to stejně děláme (kromě Viktora a Nely, ti museli hokeje a tance nechat, proto přišli do dramaťáku), ale divadlo má přednost.

**Kdybyste měli neomezenou moc, co byste na svém představení změnili?**

Aby na jevišti byla opravdová zima a sněžilo by. Jezdili jsme na opravdových kajacích, všechno by to bylo kolem diváků, takže by zažívali bouři, tuleni by pluli kolem nich. Na jevišti by se objevil medvěd. Házeli bychom oštěpem, který by nad diváky zmizel.

**Jak často, kolikrát a pro koho inscenaci hrajete?**

Letos měla inscenace premiéru, takže jsme hráli jen 2x pro školy, 1x premiéra pro veřejnost, 1x na soutěži a 1x na festivalu v Litvě. Další školní rok nás pak čeká další hraní pro školy.

**5 klíčových slov o vaší inscenaci.**

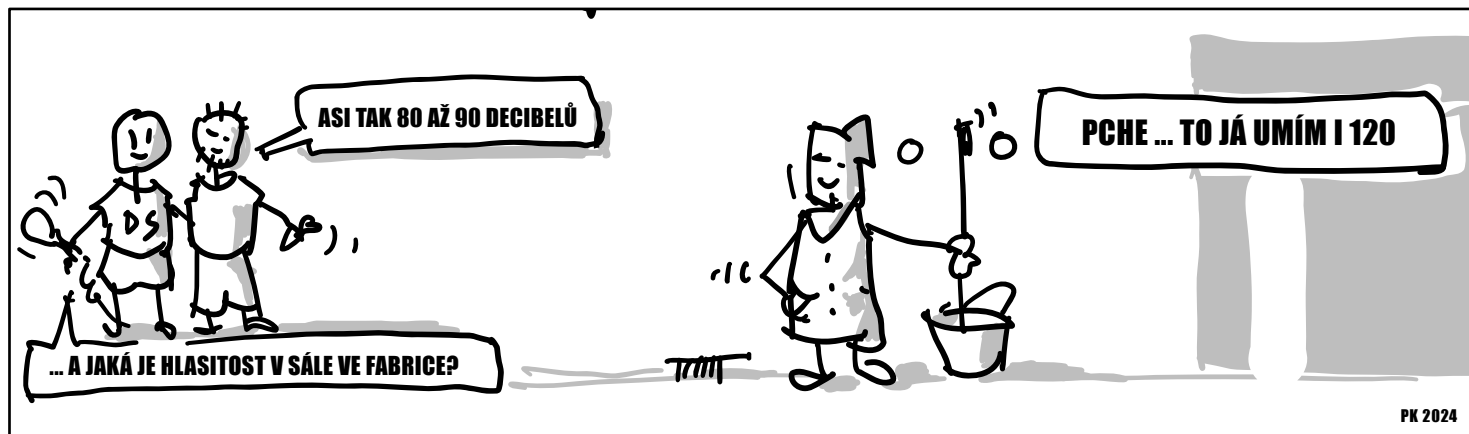
Zima, ztráta, smutek, odvaha, naděje.

*Ptal se Josef Pekárek*



# KOMIKS

... ZVUK



**DALŠÍ ČÍSLO DENÍKU VYJDE UŽ ZA PÁR HODIN**

## INSTAGRAM



Naše redakce jde s dobou  
 Dětská scéna je na instagramu.  
 Chceš být u toho s námi?  
 Instagram totiž ožiješ právě ty!  
 Název účtu  
 detska scena svitavy

Pošli fotky či videa svých zážitků z přehlídky  
 na redakční email  
 detskascena2023@gmail.com

## PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY

### SOBOTA 8. ČERVNA

8.15–9.15	dílny pro recitátory 2., 3. a 4. kategorie seminář R	SZŠ, kino Trám
9.00–12.30	semináře A–D	Fka, stodola, OD
9.30–12.30	vystoupení recitátorů 4. věkové kategorie	kino
10.00–11.15	1. blok přehlídky – vystoupení pro veřejnost	
14.00–15.45	1. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky Dětské scény zahájení přehlídky dětského divadla	Fka
	<b>A vida!</b> Tři boty, Základní škola a Mateřská škola Třebotov	Fka
	<b>ANGATAR, HOP-HOP, ZUŠ Ostrov</b>	Fka
16.15–17.45	beseda lektorského sboru s recitátory 4. kategorie a jejich doprovodem	Fka-knihovna
	diskusní klub pro doprovod recitátorů 2. a 3. kategorie	SZŠ
16.15–18.15	dílny pro recitátory 2. a 3. kategorie	SZŠ
	seminář R	Trám
16.15–17.00	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 1. bloku	Fka-3. podl.
	dětský diskusní klub	Fka-aula
16.15–17.15	veřejná diskuse o představeních 1. bloku	stodola
17.15–18.15	raut pro recitátory	Fka-foyer
18.30–19.30	<b>Cvičenci za čarou</b> , Michal Chovanec a Ondřej Klíč, Brno	Fka
20.00–20.50		Fka

Fka Fabrika Svitavy  
 Fka-knihovna Městská knihovna Svitavy, 2. podlaží  
 kino Kino Vesmír  
 OD Ottendoreferův dům  
 SZŠ Střední zdravotnická škola  
 stodola farní stodola svitavské římskokatolické farnosti

### DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 1.



Redakce: Josef Pekárek (šéfredaktor), Pavel Skála, Klára Fidlerová, Rozálie Fidlerová, Veronika Bíbová, Julie Šišková, Pavel Kocych (grafika a sazba), Barbora Gréeová a Ivo Mičkal (foto). Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Neprošlo jazykovou korekturou.

Uzávěrka čísla 1. - 8. června 2024 v 22:01. Náklad 150 ks.